

Συχνές Ερωτήσεις / Απαντήσεις

1. Πότε θεσμοθετήθηκε η Κοινωνική Οικονομία στην χώρα μας και ποια τα αποτελέσματα έως τώρα;.....2
2. Ποιο είναι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική Οικονομία;2
3. Ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι του θεσμικού πλαισίου;2
4. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά Νόμου 4430/2016;3
5. Τι είναι ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;.....4
6. Πόσες και ποιες κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων υπάρχουν ;4
7. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων;5
8. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά των Συνεταιρισμών Εργαζομένων;6
9. Υπάρχουν φορολογικά ή ασφαλιστικά κίνητρα για την συμμετοχή σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις ή Συνεταιρισμούς Εργαζομένων; 6
10. Υπάρχουν άλλα φορολογικά κίνητρα για τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;.....7
11. Εκτός των φορολογικών, υπάρχουν χρηματοδοτικά και άλλα εργαλεία στήριξης των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;.....7
12. Τι είναι το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;7
13. Ποια είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την τήρηση του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;.....8

1. Πότε θεσμοθετήθηκε η Κοινωνική Οικονομία στην χώρα μας και ποια τα αποτελέσματα έως τώρα;

Στη χώρα μας, η Κοινωνική Οικονομία αναπτύχθηκε κυρίως μετά το 2000 και θεσμοθετήθηκε με το Ν.4019/2011. (ΦΕΚ 251/Α)

Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας Υπηρεσίας (Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης) έως 27.10.2016, πραγματοποιήθηκαν 1221 εγγραφές Κοινωνικών Επιχειρήσεων, εκ των οποίων παρέμειναν ενεργές 908. Πολλές από αυτές έχουν να επιδείξουν σημαντικό έργο και έχουν δημιουργήσει πολλαπλασιαστικά οφέλη στην τοπική κοινωνία μέσω της παραγωγής προϊόντων, της παροχής υπηρεσιών και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.

Στα τέσσερα χρόνια εφαρμογής του Νόμου 4019/2011 αναδείχθηκαν ζητήματα που απαιτούσαν περαιτέρω νομοθετική ρύθμιση, ώστε να δοθεί νέα ώθηση σε υγιείς και στέρεες βάσεις για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας στην χώρα μας.

[.....επιστροφή](#)

2. Ποιο είναι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική Οικονομία;

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. (Ν.4430/2016, ΦΕΚ 205/Α/31-10-2016) και η εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση 61621/Δ5.2643/30-12-2016 (ΦΕΚ), ρυθμίζουν το πεδίο της κοινωνικής οικονομίας και την παρέμβαση-εποπτεία του Κράτους σε αυτό.

Σκοπός του νέου θεσμικού πλαισίου είναι η ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μέσω της δημιουργίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος, που θα διευκολύνει τη συμμετοχή όλων των πολιτών σε όλες τις δυνατές παραγωγικές δραστηριότητες, με τη διάχυση πρακτικών δημοκρατίας, ισότητας, αλληλεγγύης, συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

[.....επιστροφή](#)

3. Ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι του θεσμικού πλαισίου;

1. Διάχυση του παραδείγματος της κοινωνικής οικονομίας σε όλους τους δυνατούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
2. Δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος που θα στηρίζει και θα ενισχύει τα παραγωγικά εγχειρήματα αυτοδιαχείρισης, ώστε μέσω της κάλυψης κοινωνικών αναγκών να μπορούν να συμβάλλουν στην κοινωνική πρόοδο και στη δίκαιη οικονομική ανάπτυξη.
3. Καθορισμός και ανάδειξη της συλλογικής και της κοινωνικής ωφέλειας ως συστατικά στοιχεία της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

4. Ουσιαστική ανάπτυξη της διαβούλευσης, της συμμετοχής και της συναπόφασης με τους κοινωνικούς εταίρους και τους ίδιους του Φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, σχετικά με τα θέματα που ρυθμίζουν πολιτικά, νομικά, διοικητικά το πεδίο.

[.....επιστροφή](#)

4. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά Νόμου 4430/2016;

- Διευρύνεται το πεδίο των Φορέων της Κοινωνικής Οικονομίας, με την δυνατότητα που παρέχεται σε φορείς εκτός των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων να ενταχθούν στις ρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου της Κοινωνικής Οικονομίας
- Αποσαφηνίζονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις ένταξης στις επιμέρους κατηγορίες Φορέων Κοινωνικής Οικονομίας
- Διευκολύνεται και απλοποιείται η διαδικασία εγγραφής και τροποποίησης στοιχείων Καταστατικού.
- Παρέχεται επαρκής νομική βάση για την θεσμοθέτηση χρηματοδοτικών και άλλων κινήτρων. Θεσμοθετείται το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας ως ΝΠΙΔ, με σκοπό την χρηματοδότηση προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- Καθορίζονται με σαφήνεια οι όροι συμμετοχής, εθελοντικής εργασίας και γενικότερα σχέσεων των μελών και των εργαζομένων με τους Φορείς Κοινωνικής Οικονομίας
- Προβλέπονται ρήτρες δημιουργίας απασχόλησης από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, οι οποίοι εμφανίζουν σημαντική οικονομική δραστηριότητα.
- Θεσπίζεται ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων, μια ευέλικτη νομική μορφή, που θα αποτελέσει βασικό μοχλό κινητοποίησης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας στην χώρα μας. Με την συγκεκριμένη νομική μορφή επιδιώκεται μεταξύ άλλων να αξιοποιηθούν από τους εργαζόμενους εγκαταλελειμμένες/χρεωκοπημένες επιχειρήσεις.
- Προβλέπεται η δημιουργία και ενεργοποίηση εργαλείου μέτρησης κοινωνικού αντικτύπου των Φορέων, ώστε να είναι δυνατή η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τους, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αξιοποίηση των καλών πρακτικών
- Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας ενώσεων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας
- Θεσπίζεται Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, καθώς και Συντονιστική Επιτροπή για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Ενισχύεται με αυτόν τον τρόπο ο στρατηγικός σχεδιασμός και ο κοινωνικός διάλογος για τα θέματα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- Διασφαλίζεται η συνέχεια και η ομαλή μετάβαση των υφιστάμενων κοινωνικών επιχειρήσεων στο νέο πλαίσιο, χωρίς «βαριές» διοικητικές διαδικασίες.

- Συστήνεται Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με κύριο έργο την χάραξη, εκτέλεση και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.

[.....επιστροφή](#)

5. Τι είναι ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;

Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι:

- Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις
- οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.),
- οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων,
- οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον σωρευτικά
 - Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας,
 - Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.
 - Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή κερδών
 - Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας,
 - Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ.
 - Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

[.....επιστροφή](#)

6. Πόσες και ποιες κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων υπάρχουν ;

- Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, οι οποίες διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες:
 - Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή, των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες. Ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες.
 - Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού. Ποσοστό 50% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες.
- Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) του άρθρου 12 του ν. 2716/1999, (θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.)

γ) Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας, οι οποίες αναπτύσσουν δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης», ή και παρέχουν «κοινωνικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος».

[.....επιστροφή](#)

7. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων;

- Μια Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον πέντε μέλη ή επτά μέλη για τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης
- Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι είτε φυσικά πρόσωπα, είτε φυσικά και νομικά πρόσωπα. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του 1/3 των μελών της
- Δεν μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Δεν μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη ΝΠΔΔ που υπάγονται σε ΟΤΑ με εξαίρεση τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης και υπό την προϋπόθεση ύπαρξης προηγούμενης έγκρισης από τον φορέα που εποπτεύει το ΝΠΔΔ
- Κάθε μέλος πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έως πέντε προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες,
- Όλα τα μέλη έχουν δικαίωμα μιας ψήφου ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν
- Κάθε μέλος της Διοικούσας Επιτροπής είναι υποχρεωτικά και μέλος της επιχείρησης
- Μόνη η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα μέλους – εταίρου, σε Κοιν.Σ.Επ., δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δε δημιουργεί ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις
- Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να μετέχει σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα
- Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των συνολικών εσόδων της επιχείρησης, υπολογιζόμενου σε τριετή βάση. Από την πρόβλεψη του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2.
- Τα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. δε διανέμονται στα μέλη της, εκτός αν τα μέλη αυτά είναι και εργαζόμενοι σε αυτή
- Η διανομή των κερδών διατίθεται ποσοστιαία, ετησίως, ως ακολούθως:
 - i) κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού,
 - ii) κατά ποσοστό 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση μέρους ή όλου του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου γ',
 - iii) το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.

8. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά των Συνεταιρισμών Εργαζομένων;

- Συνεταιρισμοί Εργαζομένων είναι οι Αστικοί Συνεταιρισμοί του ν.1667/1986 που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη «συλλογική ωφέλεια».
- Μέλη τους είναι αποκλειστικά και μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να βιοποριστούν, παράγοντας από κοινού αγαθά και υπηρεσίες για τρίτους.
- Μέλος ενός Συνεταιρισμού Εργαζομένων δεν μπορεί να είναι μέλος άλλου Συνεταιρισμού Εργαζομένων.
- Για τη σύσταση Συνεταιρισμού Εργαζομένων απαιτείται η συμμετοχή σε αυτήν και η υπογραφή του καταστατικού της από τουλάχιστον τρία φυσικά πρόσωπα.
- Το σύστημα αμοιβών και οι όροι εργασίας των μελών καθορίζονται από το καταστατικό ή από ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση. Ως προς τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων εγγράφονται και ασφαλιζονται στον ΕΦΚΑ (πρώην Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών)
- Τα κέρδη διατίθενται ετησίως ως εξής:
- α. Κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού,
- β. κατά ποσοστό 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση μέρους ή όλου του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου γ',
- γ. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.

9. Υπάρχουν φορολογικά ή ασφαλιστικά κίνητρα για την συμμετοχή σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις ή Συνεταιρισμούς Εργαζομένων;

- Εργαζόμενοι στους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων και στις Κοιν.Σ.Επ., οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή ή σύνταξη ως έμμεσα ασφαλισμένοι, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ. ή το Συνεταιρισμό Εργαζομένων.
- Το τέλος επιτηδεύματος για τις Κοιν.Σ.επ και τους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων καθορίζεται σε 500 ευρώ ετησίως. Επίσης, εξαιρούνται από την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε (5) έτη από την πρώτη έναρξη εργασιών τους. (αρ.31 Ν.3986/2011)

10. Υπάρχουν άλλα φορολογικά κίνητρα για τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;

Ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων, το οποίο καταβάλλεται από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στους εργαζομένους τους, θεωρείται ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτη εργασία και δεν περιλαμβάνεται κατά τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα του Φορέα (αρ.12 και 21 του Ν.4172/2013)»

[.....επιστροφή](#)

11. Εκτός των φορολογικών, υπάρχουν χρηματοδοτικά και άλλα εργαλεία στήριξης των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;

- Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, και μπορεί να υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3908/2011 (Α' 8).
- Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας και σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας.
- Οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ.φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μπορεί να παραχωρούν με απόφαση του διοικητικού τους οργάνου τη χρήση κινητής και ακίνητης περιουσίας τους σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας,

[.....επιστροφή](#)

12. Τι είναι το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;

Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι η βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από το Τμήμα Μητρώου της Δ/νσης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, στην οποία εγγράφονται οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

[.....επιστροφή](#)

13. Ποια είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την τήρηση του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας;

Το Τμήμα Μητρώου της Διεύθυνσης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας οικονομίας της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι αρμόδιο για την τήρηση και λειτουργία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

[....επιστροφή](#)